

Appie van Erp

Albert (Appie) Johan van Erp is geboren op 1 september 1929 in Petoemboekan, NOI. Hij was de zoon van Ab J. van Erp en Elisabeth (Bep) D. Luttik. Zijn ouders trouwden op 8 oktober 1928 in Medan. Hij had een jongere broer Coen van Erp (Padang en Bedajei, 30 oktober 1932).

Voor de oorlog zaten Coen en Albert op school in Siantar.

Appie werd op 6 maart 1943 verkenners bij Pionierstroep I. Coen werd op 15 februari 1943 als welp geïnstalleerd bij welpenhorde II. Op 1 oktober 1944 werd hij geïnstalleerd als verkenners bij de Pionierstroep I.

Appie wordt met zijn broerje en moeder geïnterneerd in kamp Brastagi. Coen wordt geplaatst in afdeling 3 van het hoofdgebouw, Appie in Harrison en zijn moeder in de rechter speelzaal van de lagere school. Brastagi was een gemengd Japans interneringskamp op Noord-Sumatra, 60 km ten zuiden van Medan aan het Toba-meer. Het kamp was ondergebracht in het gebouwencomplex van de Planters School Vereeniging Brastagi, de bungalow van Harrison & Crosfield en Huize Tameling. De vrouwen en kinderen die op de hoogvlakte rondom Brastagi en Kaban Djahe verbleven en enkele oudere mannen werden geïnterneerd in de kostschool waar normaal accommodatie was voor 200 kinderen. De kampleiding was Nederlands. Op 16 april 1942 opende het kamp en waren er 939 mannen, vrouwen en kinderen gevangen. Na de eerste chaotische weken vond iedereen een plekje. Vrouwen en meisjes sliepen bij elkaar in de voormalige klaslokalen en kinderslaapzalen, jongens ouder dan 8 jaar sliepen apart. Het kamp bestond uit een groot hoofdgebouw, rondom een binnentuin gebouwd, met aan de ene kant de lagere school met een zeer ruim gymnastieklokaal en het kleinere HBS gebouw. Aan de andere kant van het hoofdgebouw stond het nieuwe meisjeshuis, ziekenhuis en het z.g. straatje, waar een aantal gebouwde huisjes voor de onderwijzers waren, een voetbalveld en een klein park, het Vondelpark.

Voor de oorlog was er al een Scoutinggroep in Brastagi. Na de Japanse bezetting stopten de Scoutingactiviteiten. In het geheim vormde Akela van Braningen met een aantal jongens de Pioniersgroep met de patrouilles Arenden en Panters. Scato was samen met Frits de Meyere hier patrouilleleider. Om de jongens en meiden in het kamp wat om handen te geven lukte het Akela van Braningen van de Nederlandse kampleiding toestemming te krijgen 'officieel' met Scoutingactiviteiten te starten. Scouting werd in principe door de Japanners verboden, maar soms wel oogluikend toegestaan. Gedurende de oorlog waren ze soms strenger en soms meegaander. Op tien augustus 1942 werd de Afdeling Brastagi opgericht. Het afdelingsbestuur werd gevormd door Hopman Meijerink, Oehoe Oomen (Kabouters), Akela Hoek (welpen), Akstra De Lavalette (padvindsters) en Akela van Braningen als secretaresse.

Voor de jongens waren er 2 welpenhordes en twee jongenstroepen: de Pioniers en de Rimboejagers. Voor de meisjes werd gestart met 2 kabouterkringen en twee meisjestroepen: Skoth (Steeds klaar om te helpen) en Opino (Opgericht in Oorlogstijd). Ze hadden khaki uniformen maar de patrouillelinten waren het enige Scouting kenmerk.

In september 1942 timmerden de jongens een hoek in de gymzaal om apart te kunnen zitten met de troepraad. "De Wigwam" werd het centrum van de afdeling Brastagi, met een deur die zelfs een goed slot had. Negen zware houtblokken om een echt brandend imitatie kampvuur verhoogden de gezelligheid. Het portret van Baden-Powell vond een plaatsje aan de muur op een blauwe jamboree-das. Op de 28^e wordt De Wigwam ingewijd. In oktober werden van twee oude jurken vlaggen gemaakt voor de verschillende onderdelen.

Op 22 december 1942 werden de geïnterneerden uit het Dokter Fonds ziekenhuis in Pematang Siantar overgebracht naar Brastagi. Er kwamen bijna 700 mensen bij. De scouts hielpen mee iedereen naar hun slaapverblijf te wijzen en spullen te dragen. Alle lessen op school en bijeenkomsten werden verboden en de lokalen werden gebruikt voor de huisvesting. Mede door de toestroom van de nieuwe bewoners bleek in januari 1943 Scouting zo populair dat er ondertussen 3 jongenstroepen, 4 welpenhordes, 3 meisjestroepen, 4 kabouterkringen en een pionierstersstam waren, samen ruim 450 leden. Appie werd op 6 maart 1943 verkenners bij Pionierstroep I. Zijn broer Coen werd op 15 februari 1943 als welp geïnstalleerd bij welpenhorde II. Op 1 oktober 1944 werd Coen geïnstalleerd als verkenners bij de Pionierstroep I.

Op 31 mei 1943 moesten de oudste jongens naar het mannenkamp Soengei Sengkol. Onder de groep zaten ook de oudere patrouilleleiders. Het kamp lag enige kilometers ten zuidwesten van Medan en was ondergebracht in het koelie-hospitaal van de Maatschappij Arendsburg. Intussen werd ook een nieuw afdelingsbestuur gevormd, omdat Hopman Meijerink door de Japanners zwaar mishandeld was. Naast Hiawatha Van Braningen als presidente en Awanda Put als secretaresse waren Akstra de Lavalette, Akela Hoek en Oehoe Overdijkink bestuurslid.

Eind '43 was de sfeer in het kamp erg bedrukt en dit raakte ook Scouting. Kinderen liepen weg en jongens die wel lid bleven werden gepest. De twee jongenstroepen werden hierdoor verboden door de afdelingsleiding. Op 17 februari 1944 gingen een groep jongens naar Belawan Estate en Soengei Sengkol. Appie ging naar het mannenkamp Belawan Estate.

Op 4 oktober 1944 gingen hij met 573 mannen en jongens naar het mannenkamp Si Rengorengo. Dit kamp lag ongeveer 300 km ten zuiden van Medan, midden in de rubberbossen aan de Bila-rivier, volkomen geïsoleerd van de buitenwereld. Er waren geen kampongs in de buurt en de omgeving was moerassig. Het kamp was ondergebracht in barakken. Half december 1944 moesten alle jongens die ouder dan 10 waren kamp Brastagi verlaten naar het mannenkamp Si Rengorengo. Zijn broertje Coen zat bij deze groep, samen met verschillende andere scouts uit Brastagi.

Meer informatie

[Registratie Albert Johan van Erp op 1 september 1929 te Padang en Bedajei » Open Archieven](#)

[Registratie Coen van Erp op 30 oktober 1932 te Padang en Bedajei » Open Archieven](#)

[Deli courant » 02 nov 1932 - Art. 13 | Delpher](#)
[Deli courant » 02 sep 1929 - Art. 6 | Delpher](#)
[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)
[Dokter Fonds Ziekenhuis Medan \(japaneburgerkampen.nl\)](#)
[BRASTAGI \(japaneburgerkampen.nl\)](#)
Brastagi kampbewoners 1942-1945
[Brastagi - Wikipedia](#)
[Soengei Sengkol Medan \(japaneburgerkampen.nl\)](#)
[Si Regnorengo Rantau Prapat \(japaneburgerkampen.nl\)](#)
[Aek Pamienke Rantau Prapat \(japaneburgerkampen.nl\)](#)
[Aek Pamienke - Wikipedia](#)
Logboek Opinotroep (via van Braningen)
[Archieven.nl - 690 Gockinga, S.J. \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\)](#)
Noord Sumatra in Oorlogstijd deel 1942 - uitgave van Stichting Noord Sumatra Documentatie

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.